

جامعه‌پسندی در دانشجویان:

نقش ابعاد سرشت - منش و حمایت اجتماعی ادراک شده

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۶/۹

مجید برادران^{*۱}

فرزانه رنجبر نوشری^۲

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: جامعه‌پسندی با انواع شاخص‌های روان‌شناختی مثبت در ارتباط است. هدف اساسی پژوهش حاضر بررسی نقش ابعاد سرشت و منش و حمایت اجتماعی ادراک شده در جامعه‌پسندی دانشجویان بود.

روش: پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان دانشگاه پیام نور مرکز رشت در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بودند. ۲۲۰ دانشجو با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. داده‌ها به وسیله شاخص‌های ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون تجزیه و تحلیل شدند. شرکت‌کنندگان مقیاس شخصیت جامعه‌پسند پتر (۲۰۰۲)، پرسشنامه سرشت و منش (آدان سرا-گرابولسا، ساسی و ناتاله (۲۰۰۹) و مقیاس چند بُعدی حمایت اجتماعی ادراک شده (زیمت، دالم، زیمت و فارلی، ۱۹۸۸) را تکمیل نمودند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، جامعه‌پسندی با پاداش وابستگی، خودراهبری، همکاری، خوددفرآوری و حمایت اجتماعی ادراک شده همبستگی مثبت معنادار و با آسیب‌پرهیزی و نوجویی همبستگی منفی معنادار دارد ($p < 0/01$). همچنین تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که همکاری ۰/۳۳، حمایت اجتماعی ادراک شده ۰/۱۱ و خودراهبری ۰/۰۲ از واریانس جامعه‌پسندی دانشجویان را به طور معناداری پیش‌بینی نمودند ($p < 0/01$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نقش ابعاد سرشت و منش و حمایت اجتماعی ادراک شده در جامعه‌پسندی دانشجویان، یافته‌های این مطالعه تلویحات مهمی در این افراد دارد. **کلمات کلیدی:** سرشت و منش، حمایت اجتماعی ادراک شده، جامعه‌پسندی.

۱. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
*نویسنده مسئول: psycho_2000mb@yahoo.com
۲. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

Prosociality in College Students: The Role of Temperament - Character Dimensions and Perceived Social Support

Majid Baradaran¹ *
Farzaneh Ranjbar Noushari²

Original Article

Abstract

Introduction: Prosociality has been linked with a variety of positive psychosocial indices. The purpose of this study was to investigate the role of temperament and character dimensions and perceived social support in the prosociality of college students.

Method: The present research was a descriptive correlational study. The statistical population of the study consisted of all students of Payame Noor University of Rasht city in the academic year of 2019-2020. 220 students were selected by using a random sampling method. Data were analyzed by correlation coefficient and regression analysis. The participants completed the items of Prosocial Personality Scale (Penner, 2002), Temperament and Character Inventory (Adan, Serra-Grabulosa, Caci, & Natale, 2009) and Multidimensional Scale of Perceived Social Support (Zimet, Dahlem, Zimet & Farley, 1988).

Results: Results showed that prosociality has a significant positive correlation with reward dependence, self-directiveness, cooperativeness, self-transcendence and perceived social support and it has a significant negative correlation with harm avoidance and novelty seeking ($p < 0.01$). Also, stepwise regression analysis showed that co-operativeness 0.33, perceived social support 0.11 and self-directiveness 0.02 significantly predict variance of prosociality in college students ($p < 0.01$).

Conclusion: Considering the role of temperament and character dimensions and perceived social support on Prosociality in College Students, the results of this study have important implications for these individuals.

Keywords: Temperament and Character, Perceived Social Support, Prosociality.

1. Assistant Professor, Department of Psychology, PayameNoor University, Tehran, Iran.

* Corresponding Author: psycho_2000mb@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of Psychology, PayameNoor University, Tehran, Iran.

مقدمه

ورود به دانشگاه منجر به جدایی فرد از خانواده و ورود به عرصه اجتماع به عنوان یک فرد مستقل است، بنابراین دوره بسیار حساسی است و می‌توان پیش‌بینی نمود که این استقلال فرد، می‌تواند در شخصیت وی اثرگذار باشد. در این راستا، بررسی ویژگی‌های روان‌شناختی دانشجویان ضرورت دارد (شاپیرو، آستین، بیشاپ و کودوا، ۲۰۰۵). انسان‌ها مجموعه‌ای غنی و پیچیده از رفتارها، نگرش‌ها و عواطف مثبت نسبت به دیگران را نشان می‌دهند، که از آن به عنوان جامعه‌پسندی^۲ یاد می‌شود (نافو نوم، یوزفوسکی، اسرائیل، داویدوف و زاهن-وکسلر، ۲۰۱۵). بنابراین، جامعه‌پسندی سازه‌ای پیچیده و چند بُعدی است (پادیلا-والکر و کارلو، ۲۰۱۴). در سطح عاطفی، شامل ویژگی چون همدلی یعنی تمایل به درک و سهیم شدن در حالات عاطفی دیگران است (ایزنبرگ، فابس و اسپینراد، ۲۰۰۶). در سطح رفتاری، رفتار جامعه‌پسند^۳ به عنوان یک رفتار داوطلبانه تعریف می‌شود که با هدف سود بردن دیگران انجام می‌شود (ایزنبرگ، ون شایندل^۷ و اسپینراد، ۲۰۱۶). سرانجام، در سطح نگرشی، جامعه‌پسندی شامل ارزش‌های اجتماعی مانند خیرخواهی و نگرش‌های مثبت متمرکز بر دیگران است (شوارتز^۸، ۲۰۱۰). زنان و مردان در جذب رفتار جامعه‌پسند شباهت زیادی دارند و بیشترین تأکید بر طبقه بندی‌های خاص این رفتارهاست. رفتارهای جامعه‌پسند در زنان، بیشتر رابطه‌ای و گروهی است و این رفتارها در مردان بیشتر نماینده‌ای و به صورت جهت‌گیری شده مانند تمرکز بر قدرت همکاری است. مبدأ این باورها تحت تأثیر پردازش‌های هورمونی، انتظارات اجتماعی و موقعیت‌های فردی قرار دارد (ایگلی^۹، ۲۰۰۹).

کارلو و برندی^{۱۰} (۲۰۰۱؛ به نقل از گیو^{۱۱}، ۲۰۱۷) شش وجه رفتاری که در عمل جامعه‌پسندی وجود دارد را تحت عنوان نودوستی، فوریت زمانی، هیجانی بودن، پذیرا بودن، گمنامی و سازگاری طبقه بندی نمودند. رفتارهای جامعه‌پسند نقش مهمی در جامعه‌پذیری افراد دارد. پژوهشگران نشان داده‌اند که رفتار جامعه‌پسند با رفتار ضداجتماعی (تامپسون و گالون^{۱۲}، ۲۰۱۵)، و رفتار پرخاشگری (مک‌گینلی^{۱۳} و کارلو، ۲۰۰۷) و ویژگی روان‌آزرده‌گرایی (آقاییوسفی، مصطفائی،

1. Shapiro, Astin, Bishop & Cordova
2. Prosociality
3. Knafo-Noam, Uzefovsky, Israel, Davidov & Zahn-Waxler
4. Padilla-Walker & Carlo
5. Eisenberg, Fabes & Spinrad
6. prosocial behavior
7. VanSchyndel
8. Schwartz
9. Eagly
10. Carlo & Brandy
11. Guo
12. Thompson & Gullone
13. McGinley

زارع و ایمانی فر، ۱۳۹۴) رابطه منفی و با بهزیستی روانی (هوی، نگ، برزآگی، کانینگهام-اموس و کوغان، ۲۰۲۰؛ ژانگ، چن، شی و ژو، ۲۰۱۸)، ذهن آگاهی (بری و همکاران، ۲۰۱۸)، پیشرفت تحصیلی و روابط خوب با همسالان (پادیللا-والکر، فراسر، بلک و بین، ۲۰۱۴)، سبک دلبستگی ایمن (میکولنسر و شاور، ۲۰۱۰)، مولفه‌های های رفتار اجتماعی مطلوب (آقایوسفی و همکاران، ۱۳۹۴)، ابعاد برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن و باوجدان بودن (آقایوسفی و همکاران، ۱۳۹۴؛ صفاری‌نیا، آقایوسفی و ایمانی فر، ۱۳۹۵) و عاطفه مثبت (صفاری‌نیا و همکاران، ۱۳۹۵) ارتباط مثبت داشته است. علاوه بر این، مشخص شده است که رفتارهای جامعه‌پسند برای هماهنگی بین فردی مناسب است. این امر احساس حمایت اجتماعی بیشتری را از خانواده‌ها و گروه‌های همسالان برای افراد فراهم می‌کند. این تقویت‌کننده‌های روان‌شناختی به دانشجویان کمک می‌کند تا با احساسات تنهایی، اضطراب، درماندگی، سردرگمی و همچنین سایر احساسات منفی که ممکن است ناشی از یادگیری فشرده و همچنین رقابت بین فردی و اجتماعی باشد، کنار بیایند (استورچ و ماسیا وارنر، ۲۰۰۳؛ به نقل از گیو، ۲۰۱۷). اسپاتارو، کالابرو و لونگوباردی^۷ (۲۰۲۰) در یک مطالعه نشان دادند که رفتار جامعه‌پسند در ارتباط بین همدلی و پرخاشگری نقش میانجی دارد.

جامعه‌پسندی متأثر از عوامل شخصی و اجتماعی است که بررسی آنها موجب شناخت بهتر عوامل نیرومندساز تعامل‌های اجتماعی می‌شود. یکی از این عوامل ابعاد سرشتی و منشی شخصیت است (عطاری، قنبری هاشم آبادی، مشهدی و کارشکی، ۲۰۱۸). از نظر کلونینجر، رشد شخصیت مبتنی بر تعامل بین ابعاد سرشت^۸ و منش^۹ است (کلونینجر، شراکیک و پرزبیک^{۱۰}، ۱۹۹۳). سرشت بخش زیستی و ارثی شخصیت و نشانگر آمادگی‌های پیش‌ساخته در واکنش به هیجانات پایه است (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۰۵) و پاسخ‌های هیجانی خودکار نظیر ترس، خشم و انزجار را در بر می‌گیرد (فانتولاکیس^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۵). صفات سرشتی و عادت‌های رفتاری مرتبط با آنها، در اوایل زندگی و از طریق یادگیری تداوی و نیرومندی سیناپسی شکل می‌گیرند که عواطف پایدار، ادراک و حافظه روندی را ایجاد می‌نمایند (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۱۰) و در سراسر زندگی ثابت باقی می‌مانند (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۱۳؛ زوهر، زویر، وانگ، کلونینجر و

1. Hui, Ng, Berzaghi, Cunningham-Amos & Kogan

2. Zhang, Chen, Xie & Zhao

3. Berry and et al

4. Padilla-walker, Fraser, Black & Bean

5. Mikulincer & Shaver

6. Storch & Warner

7. Spataro, Calabrò & Longobardi

8. temperament

9. character

10. Cloninger, Svrakic & Przybeck

11. Fountoulakis

آنوخین^۱، ۲۰۱۹). سرشت به‌عنوان هسته هیجانی شخصیت شامل چهار بُعد مستقل است: (۱) نوجویی^۲، فعال‌سازی رفتاری در پاسخ به تازگی و نشانه‌های پاداش یا حذف تنبیه؛ (۲) آسیب-پرهیزی^۳، بازداری رفتاری در پاسخ به نشانه‌های تنبیه یا فقدان پاداش؛ (۳) پاداش‌وابستگی^۴، تداوم رفتار تقویت‌شده‌ی اجتماعی؛ و (۴) پشتکار^۵، تداوم رفتار صرفاً با وجود تقویت متناوب (زانینوتو^۶ و همکاران، ۲۰۱۶). منش، بخش محیط ساخته شخصیت است که در طی زمان و از طریق تعامل سرشت با محیط ساخته می‌شود (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۰۵) و به تفاوت‌های فردی در اهداف، ارزش‌ها و خودپنداشت‌ها^۷ اشاره دارد؛ صفاتی شامل: یادگیری مفهومی و بینشی و فرایندهای شناختی سطح بالاتر بازنمایی رمزی، منطق، حافظه گزاره‌ای و غیره (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۱۰) و هیجانات خودآگاه نظیر شرم، گناه، و همدلی را در بر می‌گیرد (فانتولاکیس و همکاران، ۲۰۱۵). کلونینجر سه بُعد را برای منش در نظر می‌گیرد: (۱) خودراهبری^۸، آگاهی فرد از خویشتن به‌عنوان یک فرد مستقل و تحقق اهداف زندگی به شیوه‌ای هدفمند و مسئولانه؛ (۲) همکاری^۹، دیدگاه فرد از خود به‌عنوان بخشی جدایی ناپذیر از جامعه که سطوح همدلی، دلسوزی و همانندسازی فرد با دیگران را نشان می‌دهد؛ و (۳) خودفراروی^{۱۰}، حسی از خویشتن به‌عنوان بخشی جدایی ناپذیر از جهان از طریق احساسات خودفراموشی و همانندسازی روحانی با چیزی خارج از خویشتن فردی خود (جاکسیک^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۵). از یکسو ابعاد منش، شاخص مهمی برای ارزیابی میزان سلامت و بهزیستی افراد است (کلونینجر، ۲۰۰۴؛ کلونینجر، ۲۰۱۳؛ کلونینجر و زوهر، ۲۰۱۱؛ شوتر، آرچر و گارسیا^{۱۲}، ۲۰۱۳؛ موریئا و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۵)؛ از سوی دیگر، مطالعات مختلف نشان داده‌اند که ابعاد سرشت، پیش‌بینی کننده رفتار جامعه‌پسند در افراد هستند (استفاناتوس^{۱۴}، ۲۰۱۲؛ یاگمورلو و سانسون^{۱۵}، ۲۰۰۹؛ نیگ^{۱۶}، ۲۰۰۶). در پژوهش خاتون، کارماکار و دوگرا^{۱۷} (۲۰۱۶) که به بررسی ارتباط ابعاد سرشت و منش با آسیب‌های روان‌شناختی و رفتارهای جامعه‌پسند پرداختند، مشخص گردید که ابعاد سرشتی آسیب‌پرهیزی و نوجویی همبستگی منفی و معنادار با رفتار

1. Zohar, Zwir, Wang, Cloninger, Anokhin

2. novelty seeking

3. harm avoidance

4. reward dependence

5. persistence

6. Zaninotto

7. self-concepts

8. self-directiveness

9. co-operativeness

10. self-transcendence

11. Jaksic

12. Schütz, Archer & Garcia

13. Moreira

14. Stefanatos

15. Yagmurlu & Sanson

16. Nigg

17. Khatoon, M., Karmakar, A. & Dogra

جامعه‌پسند داشتند. همچنین ابعاد سرشتی پاداش وابستگی و پشتکار و ابعاد منشی خودراهبری، همکاری و خودفراروی همبستگی مثبت و معناداری با رفتار جامعه‌پسند داشتند.

یک قابلیت واقعی از منابع اجتماعی که در موقعیتهای استرس زا به عنوان مساعدت و یاری استفاده می‌شود و نقش مهمی در جامعه‌پسندی دارد، حمایت اجتماعی ادراک شده^۱ است. پژوهشگران برای تبیین چگونگی تأثیر حمایت اجتماعی بر سلامتی، دو مدل را مطرح کرده‌اند: یکی مدل تأثیر کلی و دیگری فرضیه سپرمانند در برابر استرس. بر پایه مدل نخست، حمایت اجتماعی صرف نظر از این که فرد تحت تأثیر استرس باشد یا نه، باعث می‌شود تا فرد از تجارب منفی پرهیز کند و از این رو اثرات سودمندی بر سلامتی دارد؛ بر پایه الگوی دوم، حمایت اجتماعی تنها برای افراد تحت استرس سودمند است و چون سپری مانع نفوذ استرس بر فرد می‌شود (سارافینو^۲، ۲۰۰۲؛ ترجمه میرزایی و همکاران، ۱۳۹۸). منابع حمایت اجتماعی بسیارمتنوع هستند. محیط خانواده، اولین محل کسب تجارب حمایت اجتماعی است. از دیگر منابع حمایت اجتماعی می‌توان به همسالان، دوستان، خویشاوندان، همسایه‌ها و همکاران اشاره کرد. در این راستا، بارتن، تروپ و دافار^۳ (۲۰۲۰) به بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و رفتارهای جامعه‌پسند در کودکان پرداختند و نشان دادند که همبستگی مثبتی بین این دو مولفه وجود دارد. مطالعات زیادی به طور مستقیم و غیرمستقیم حمایت اجتماعی را عاملی مؤثر بر کیفیت زندگی (استودارت و همکاران^۴، ۲۰۱۶؛ اونالان و گاسر، باسترک، بایدر و ازترک^۵، ۲۰۱۵؛ هوارد، کریون، هاگس، الری و جیمز^۶، ۲۰۱۷) و رفتار جامعه‌پسند (استریت، کارلو کیلورن^۷، ۲۰۲۰؛ تور-پورکار، دومنچ و مستر^۸، ۲۰۱۸؛ گیو، ۲۰۱۷) دانسته‌اند.

با استناد به شواهد پژوهشی موجود و مطالب نظری فوق، اهمیت تاثیرگذاری متغیرهایی چون ابعاد سرشت و منش و حمایت اجتماعی ادراک شده بر سطوح جامعه‌پذیری دانشجویان استنباط می‌شود، اما این شواهد اول اینکه مقدماتی هستند؛ دوم اینکه شرایط فرهنگی منجر به اثرگذاری عوامل مختلف در جامعه‌پسندی افراد می‌گردد که این موضوع در مطالعه یاگمورلو و سانسون (۲۰۰۹) نیز نشان داده شد. نتایج این پژوهش می‌تواند مکانیسم‌های ارتباطی و تاثیرگذاری این متغیرها را به طور اختصاصی بر جامعه‌پسندی مشخص نماید. بنابراین، هدف اصلی پژوهش حاضر تبیین جامعه‌پسندی دانشجویان بر اساس ابعاد سرشت و منش و حمایت اجتماعی ادراک شده است.

روش

1. Perceived social support
2. Sarafino
3. Barton, Thorpe & Dufur
4. Studart et al
5. Unalan, Gocer, Basturk, Baydur & Ozturk
6. Howard, Creaven, Hughes, O'Leary & James
7. Streit, Carlo & Killoren
8. Tur-Porcar, Doménech & Mestre

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع مطالعات همبستگی است. جامعه آماری پژوهش دربرگیرنده دانشجویان دانشگاه پیام نور مرکز رشت در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بود که با توجه به حجم جامعه ۸۰۰ نفری دانشجویان کارشناسی، طبق جدول مورگان ۲۶۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند و بعد از کنار گذاشتن پرسشنامه‌های ناقص، ۲۲۰ نفر در گروه نمونه باقی ماندند و پرسشنامه این شرکت کنندگان تحلیل گردید. معیارهای ورود به این مطالعه دانشجویان دانشگاه پیام نور بودن، میانگین سنی ۱۸ الی ۳۵ سال با توجه به میانگین سن دانشجویان ورودی مقطع کارشناسی و رضایت خاطر جهت تکمیل پرسشنامه‌ها بود و معیار خروج شرکت کنندگان، تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها بود. بعد از صحبت با شرکت کنندگان، سه پرسشنامه که در ادامه به صورت مبسوط به آن اشاره خواهیم نمود در اختیار آنها قرار گرفت و اطمینان خاطر داده شد که اطلاعات پرسشنامه به صورت محرمانه نزد پژوهشگر باقی خواهد ماند. لازم به ذکر است که پرسشنامه‌های مطالعه حاضر در آبان ماه ۱۳۹۸ تکمیل گردید، لذا به صورت حضوری انجام شد.

ابزارهای پژوهش

الف) پرسش نامه شخصیت جامعه‌پسند: این پرسش نامه توسط پندر در سال ۲۰۰۲ طراحی شده و دارای ۳۰ گویه است و دو عامل کمک‌رسانی و هم‌حسی جهت‌گیری شده به دیگران را در یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت می‌سنجد. هر دو زیرمقیاس همگرایی درونی بیش از ۰/۸۰ و روایی باآزمایی برای هم‌حسی جهت‌گیری شده به دیگران ۰/۷۷ و کمک‌رسانی ۰/۸۵ داشت (پنر و فینکلستین، ۱۹۹۸؛ به نقل از صفاری نیا، بیات و نورمحمدی، ۱۳۹۶). صفاری نیا و باجلان (۱۳۹۰) در مطالعه‌ای که روی ۸۵۰ دانشجو انجام شد، روایی و پایایی این پرسشنامه را مطلوب ارزیابی نمودند. ضرایب باآزمایی کل ۰/۹۸ و خرده مقیاس‌ها ۰/۴۲ تا ۱ حاصل شد. نتایج با استفاده از روش تحلیل عامل تأییدی و شاخص‌هایی نظیر $RMSEA=0/02$ ، $GFI=0/96$ ، $AGFI=0/95$ نشان داد که ساختار دو عاملی در جامعه ایرانی برازش خوبی دارد. ضراب آلفای کرونباخ در مطالعه حاضر برای دو عامل فوق به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۷۹ و کل ۰/۷۶ حاصل شد.

ب) نسخه کوتاه پرسشنامه سرشت و منش: این ابزار توسط آدان سرا-گربولسا، ساسی و ناتاله^۱ (۲۰۰۹) بر اساس گزینش ۵۶ گویه از پرسشنامه سرشت و منش تجدید نظر شده ۲۴۰ سؤالی طراحی شد و هفت بعد شخصیت مطرح شده در مدل پیشنهادی کلونینجر را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. برای هر یک از ابعاد سرشت (نوجویی، آسیب‌پرهیزی، پاداش‌وابستگی و پشتکار) و منش (خودراهبری، همکاری و خودفراروی) ۸ آیتم در نظر گرفته شده است که

آزمودنی‌ها می‌بایست بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرتی از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) به عبارات پاسخ دهند. برخی از سؤالات به صورت معکوس نمره‌گذاری شده و دامنه نمرات هر بُعد، ۱ تا ۴۰ می‌باشد. جهت بررسی همسانی درونی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که برای عامل‌ها بین ۰/۶۹ تا ۰/۸۵ به دست آمد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نیز مطلوب گزارش گردید و هفت عامل مطرح شده در مدل نظری کلونینجر مورد تأیید قرار گرفت. در پژوهشی که رنجبر نوشری، ابوالقاسمی، برادران، اسدی مجره و مولایی (زیرچاپ) جهت بررسی پایایی و روایی این ابزار در جمعیت ایرانی انجام دادند، ضریب پایایی خرده مقیاس‌ها بر اساس آلفای کرونباخ بین ۰/۶۸ تا ۰/۷۹ و ضرایب پایایی بازآزمایی بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۶ به دست آمد. همبستگی معنادار میان نمرات زیرمقیاس‌های پرسشنامه سرشت و منش و پرسشنامه شخصیتی ۵ عاملی نئو، حاکی از روایی همگرایی بالای این پرسشنامه بود. همچنین، بر اساس نتایج تحلیل عاملی تأییدی، هفت عامل ارائه شده در مدل کلونینجر (نوجویی، آسیب‌پرهیزی، پاداش‌وابستگی، پشتکار، خودراهبری، همکاری، خودفراروی)، به خوبی با داده‌ها برازش داشت. نتایج نشان داد که شاخص‌های CFI، NFI، GFI و RMSEA به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۵، ۰/۸۰ و ۰/۰۴۳ بودند که نشانگر برازش قابل قبولی است. ضراب آلفای کرونباخ در مطالعه حاضر برای ۷ عامل فوق بین ۰/۶۱ تا ۰/۷۶ به دست آمد.

ج) مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده. یک ابزار ۱۲ گویه ای است و حمایت اجتماعی را از سه منبع خانواده، اجتماع و دوستان در اندازه‌های ۷ درجه ای می‌سنجد حداقل و حداکثر نمره فرد در کل مقیاس به ترتیب ۱۲ و ۸۴ و در هر یک از زیرمقیاس‌های حمایت خانوادگی، اجتماعی و دوستان به ترتیب ۴ و ۲۸ محاسبه می‌شود. نمره بالاتر نشان دهنده حمایت اجتماعی ادراک شده بیشتر است (زیمت، دالم، زیمت و فارلی، ۱۹۸۸). سلیمی، جوکار و نیک پور (۱۳۸۸) پایایی مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای سه بعد حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی خانواده، دوستان و افراد مهم زندگی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۶ و ۰/۸۲ گزارش نمودند. در این پژوهش، ضراب آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۸۰ و ۰/۷۸ به دست آمد.

یافته ها

نتایج توصیفی مطالعه نشان داد که در این مطالعه ۱۳۸ دانشجوی دختر و ۸۲ دانشجویان پسر شرکت داشتند. میانگین سن شرکت کنندگان ۲۳/۸۲ بود. جدول ۱، آمار توصیفی متغیرهای پژوهش (ابعاد سرشت و منش، حمایت اجتماعی ادراک شده و جامعه‌پسندی) ارائه شده است.

همانطور که مشخص است میزان کجی و کشیدگی همه متغیرها بین +۲ و -۲ می‌باشد و در نتیجه توزیع متغیرها بهنجار است.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	کجی	کشیدگی
نوجویی	۲۰/۳۵	۴/۴۴	۱۰	۳۱	۰/۲۵	-۰/۳۷
آسیب‌پرهیزی	۱۹/۸۸	۶/۳۶	۷	۳۸	۰/۴۲	-۰/۲۵
پاداش‌وابستگی	۲۰	۳/۷۰	۱۳	۳۰	۰/۵۵	-۰/۲۹
پشتکار	۲۳/۰۶	۴/۳۹	۱۳	۳۲	۰/۱۴	-۰/۶۹
خودراهبری	۲۳/۱۱	۴/۵۴	۱۱	۳۵	۰/۱۶	-۰/۵۱
همکاری	۲۲/۶۹	۴/۸۸	۱۳	۳۳	۰/۲۴	-۰/۸۹
خودفراروی	۲۳/۱۳	۴/۹۷	۱۳	۳۳	۰/۲۲	-۰/۹۹
حمایت اجتماعی ادراک شده	۴۸/۸۹	۶/۳۶	۱۸	۶۰	-۰/۶۶	۱/۳۴
جامعه‌پسندی	۹۵/۸۵	۹/۰۹	۶۶	۱۱۹	-۰/۲۳	-۰/۸۷

در ادامه جهت رابطه ابعاد سرشت و منش، حمایت اجتماعی ادراک شده با جامعه‌پسندی از همبستگی پیرسون استفاده گردید که نتایج مربوط به آن در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. نوجویی	۱							
۲. آسیب‌پرهیزی	۰/۲۵**	۱						
۳. پاداش‌وابستگی	-۰/۳۹**	-۰/۳۰**	۱					
۴. پشتکار	-۰/۲۱**	-۰/۲۷**	۰/۴۸**	۱				
۵. خودراهبری	-۰/۳۰**	-۰/۳۰**	۰/۴۱**	۰/۶۸**	۱			
۶. همکاری	-۰/۲۶**	-۰/۲۶**	۰/۳۷**	۰/۶۴**	۰/۶۸**	۱		
۷. خودفراروی	-۰/۲۴**	-۰/۲۹**	۰/۳۱**	۰/۶۷**	۰/۶۳**	۰/۷۱**	۱	
۸. حمایت اجتماعی ادراک شده	-۰/۰۷	-۰/۲۴**	۰/۱۷*	۰/۲۷**	۰/۳۰**	۰/۲۵**	۰/۲۹**	۱
۹. جامعه‌پسندی	-۰/۲۱**	-۰/۲۴**	۰/۳۳**	۰/۱۳	۰/۴۵**	۰/۵۷**	۰/۲۸**	-۰/۴۹**

جدول ۲ ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. بر اساس آن، از یکسو بین جامعه‌پسندی با نوجویی و آسیب‌پرهیزی در سطح ۰/۰۱ همبستگی منفی معنادار و از سوی دیگر بین جامعه‌پسندی با پاداش‌وابستگی، خودراهبری، همکاری، خودفراروی و حمایت اجتماعی

ادراک شده در سطح $0/01$ همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. به منظور تبیین نقش متغیرهای پیش بین (ابعاد سرشت و منش و حمایت اجتماعی ادراک شده) در متغیر ملاک (جامعه‌پسندی)، تحلیل رگرسیون گام به گام انجام شد. قبل از اجرای این تحلیل، به منظور بررسی پیش فرض استقلال خطاها بین متغیرهای پیش بین، آمار دوربین واتسون بررسی شد. چنانچه آمار به دست آمده، بین $2/5$ تا $1/5$ باشد، نشان دهنده استقلال خطاها است. برای این تحلیل مقدار این آماره $1/96$ حاصل شد که نشان می‌دهد هیچ گونه تخطی از این پیش فرض صورت نگرفته است. نتایج حاصل شده از رگرسیون، که همه مؤلفه‌ها وارد تحلیل شدند، در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳. خلاصه مدل رگرسیون، تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری جامعه‌پسندی براساس ابعاد سرشت و منش و حمایت اجتماعی ادراک شده

گام	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	P	R	R ²
۱	۵۸۸۱/۷۴۲	۱	۵۸۸۱/۷۴۲	۱۰۵/۱۵۵	۰/۰۰۱	۰/۵۷۰	۰/۳۲۵
۲	۷۹۵۱/۰۷۰	۱	۷۹۵۱/۰۷۰	۸۵/۲۱۰	۰/۰۰۱	۰/۶۶۳	۰/۴۴۰
۳	۸۳۳۱/۹۸۰	۱	۸۳۳۱/۹۸۰	۶۱/۵۷۰	۰/۰۰۱	۰/۶۷۹	۰/۴۶۱

نتایج جدول رگرسیون نشان داد که سه متغیر همکاری، حمایت اجتماعی ادراک شده و خودراهبری، جامعه‌پسندی دانشجویان را پیش‌بینی می‌کنند که سهم متغیر همکاری ۳۳ درصد، حمایت اجتماعی ادراک شده ۱۱ درصد و خودراهبری ۲ درصد است و در مجموع ۴۶ درصد از میزان تغییرات متغیر ملاک (جامعه‌پسندی) را تبیین می‌کنند. در جدول ۴، ضرایب رگرسیون و معناداری آنها مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون گام به گام جامعه‌پسندی روی متغیرهای پیش بین

شاخص‌ها	B	Beta	t	P
همکاری	۱/۱۴۲	۰/۵۷۰	۱۰/۲۵۵	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی ادراک شده	۰/۵۰۶	۰/۱۵۴	۶/۶۶۰	۰/۰۰۱
خودراهبری	۰/۲۲۰	۰/۰۷۶	۲/۹۰۶	۰/۰۰۴

با توجه به نتایج جدول ۴، اثرگذاری سه متغیر همکاری، حمایت اجتماعی ادراک شده و خودراهبری به ترتیب $0/570$ ، $0/154$ و $0/076$ است که با افزایش متغیر همکاری، حمایت اجتماعی ادراک شده و خودراهبری، جامعه‌پسندی دانشجویان افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه گیری

رفتار جامعه‌پسند پیامدهای مثبت اجتماعی دارد و با انگیزه برآوردن نیازهای دیگران صورت می‌گیرد، به دلیل پیامدهای مثبتی که رفتار جامعه‌پسند دارد، مطالعه آن و بررسی عوامل اثرگذار بر آن از اهمیت خاصی برخوردار است. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که جامعه‌پسندی با آسیب‌پرهیزی و نوجویی همبستگی منفی معنادار و از سوی دیگر با پاداش وابستگی، خودراهبری، همکاری و خودفراروی همبستگی مثبت معنادار دارد که با نتایج پژوهش‌های خاتون و همکاران (۲۰۱۶)، استفانتوس (۲۰۱۲)؛ یاگمورلو و سانسون (۲۰۰۹) و نیگ (۲۰۰۶) همسو است.

در تبیین این رابطه می‌توان مطرح نمود که افرادی که در بُعد آسیب‌پرهیزی نمره بالایی کسب می‌کنند، نگران، بدبین، ترسو، خجالتی و مستعد خستگی و ضعف هستند. افراد با نوجویی بالا، کنجکاو، تکانشی، اهل خرج کردن، و خودمحور هستند (زوهر و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین، نوجویی افراد دارای ویژگی‌های شخصیتی ضد اجتماعی را از سایرین بهتر متمایز می‌کند (مارتینز-لوپز^۱ و همکاران، ۲۰۱۹). با توجه به این ویژگی‌ها، می‌توان انتظار داشت که این ابعاد سرشتی همبستگی منفی با رفتارهای جامعه‌پسند داشته باشند. فرد دارای نمره بالا در بُعد سرشتی پاداش وابستگی، دل‌رحم، گرم و صمیمی، حساس، وابسته، با تعلق و اجتماعی، علاقمند به معاشرت است. به آسانی دوست پیدا می‌کند، حساس به موقعیت‌های اجتماعی است. به راحتی تحت تأثیر نگرش‌های دیگران قرار می‌گیرد. فرد دارای نمره پایین، اهل عمل، سرسخت، سرد، بی‌اهمیت به مسائل جمعی و گروهی است. ترجیح دادن تنهایی و فاصله با دیگران، کمتر وجه مشترک خود و دیگران را جستجو می‌کند، دارای باورداشتهای منطقی و جدی بدون دخالت دادن احساسات و ملاحظه دیگران، دارای دیدگاه‌های خودمحورانه است و کمتر دیگران را درک و به درخواست دیگران توجه می‌کند (حق شناس، ۱۳۹۳). بر این اساس، افراد پاداش وابسته به روابط اجتماعی حساس تر هستند و از این نظر می‌توان ادعان نمود که ویژگی جامعه‌پسندی نیز در آنان بالاتر باشد.

در تبیین رابطه بین ابعاد منش و جامعه‌پسندی می‌توان به این مسأله اشاره داشت که ابعاد منشی شخصیت، به ویژه خودراهبری، تأثیر محافظتی گسترده‌ای در بهزیستی و سازگاری روانی - اجتماعی افراد دارد (کرستی، گارزیتو، پاسچتو، برامبیللا و فابرو^۲، ۲۰۱۸). همچنان که واتسن، میلرون و موریس^۳ (۱۹۹۵) جامعه‌پسندی را به عنوان رگه‌ای روان‌شناختی که نشان‌دهنده سازگاری اجتماعی است، در نظر گرفتند. خودراهبری شامل آگاهی فرد از خویشتن به‌عنوان یک فرد مستقل و تحقق اهداف زندگی به شیوه‌ای هدفمند و مسئولانه است. افرادی که در زیرمقیاس خود-راهبری، نمره بالایی دریافت می‌کنند، بیشتر متکی به انگیزه‌های درونی هستند تا

1. Martínez-López

2. Crescentini, Garzitto, Paschetto, Brambilla, Fabbro

3. Watson, Milliron & Morris

انگیزه‌های بیرونی و هدفمندی و جهت‌گیری روشنی در زندگی و کار داشته و افرادی بالغ و مسئول هستند و به شکل مناسبی اجتماعی شده‌اند (گراب، اسپیتزر و فریرگر، ۲۰۰۱). در تبیین رابطه جامعه‌پسندی با زیرمقیاس همکاری، می‌توان اینگونه توضیح داد که افرادی که در این زیرمقیاس نمره بالایی می‌آورند، تمایل به کار گروهی دارند، احساس دیگران چندان برایشان مهم است و در نظر دیگران خودپسند و خودخواه جلوه نمی‌کنند (پلیسولو و لپین، ۲۰۰۰). بعد همکاری همچنین سطوح همدلی، دلسوزی و همانندسازی فرد با دیگران را نشان می‌دهد (جاکسیک و همکاران، ۲۰۱۵). افراد با نمرات بالا در خود فراروی، اخلاقی، بصیر، معنوی، بی‌تکلف و متواضع هستند و خود را به صورت بخشی یکپارچه با جهان هستی می‌انگارند (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۰۵). همه این ویژگی‌ها، می‌توانند جامعه‌پسندی را تبیین نمایند.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که جامعه‌پسندی با حمایت اجتماعی ادراک شده همبستگی مثبت و معنادار دارد. این نتایج همسو با یافته‌های پژوهش استریت و همکاران (۲۰۲۰)، تور - پرکار و همکاران (۲۰۱۸) و گیو (۲۰۱۷) است. صیدی و صفاری‌نیا (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده از طرف خانواده، دوستان و معلمان و ابعاد مختلف شخصیت جامعه‌پسند پرداخت. یافته‌ها نشان داد که حمایت اجتماعی ادراک شده از خانواده بیشترین نقش را در رفتارهای جامعه‌پسند و مؤلفه‌های آن دارد. در زمینه ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده و جامعه‌پسندی، باید گفت وقتی دانشجویان حمایت اجتماعی بالای دارند و به ویژه با دوستان خود که از لحاظ سنی به هم نزدیکتراند و تجارب مشترکی با هم دارند، ارتباط صمیمی برقرار میکنند، در این صورت انتقال اطلاعات در آنها بیشتر صورت گرفته و درک، همدلی و کمک متقابل افزایش می‌یابد (هلگسون و گوتلیب، ۲۰۰۰؛ به نقل از دنیس، ۲۰۰۳). در طول سال‌های اخیر تحقیقات زیادی نشان داده‌اند ساختار شبکه اجتماعی و کارکرد حمایتی در دسترس‌داری پیامدهای مثبت زیادی است (کانگ، پارک و والاس، ۲۰۱۸). حمایت اجتماعی و درگیرشدن در شبکه‌های اجتماعی، از طریق کاهش ارزیابی موقعیت‌ها به صورت تهدیدکننده و منفی و نیز افزایش توانایی مقابله در شرایط تنیدگی‌زا منجر به کاهش تجربه تنیدگی درونی افزایش تفسیرهای مثبت و در نهایت باعث افزایش جامعه‌پسندی افراد می‌شود (اوجینو، ۲۰۰۹).

نتایج تحلیل رگرسیون رگرسیون نشان داد که همکاری، حمایت اجتماعی ادراک شده و خودراهبری، ۴۶ درصد از میزان تغییرات متغیر ملاک (جامعه‌پسندی) را تبیین می‌کنند. در تبیین این یافته می‌توان چنین گفت که بعد منشی همکاری دارای پنج مؤلفه پذیرش اجتماعی، همدلی، یاری‌رسانی، شفقت و اصول مربوط به عدالت است (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۱۲). این ویژگی

1. Grabe, Spitzer & Freyberger
2. Pelissolo & Lepine
3. Kang, Park & Wallace
4. Dennis
5. Uchino

چنانکه از نتایج پژوهش مشخص گردید، بالاترین همبستگی را با سازه چندبعدی جامعه‌پسندی در سطوح عاطفی (پذیرش اجتماعی، همدلی، شفقت)، رفتاری (یاری‌رسانی) و نگرشی (اصول مربوط به عدالت) که پیشتر مطرح شد، دارد. همچنین، از آنجا که هسته اصلی رفتار جامعه‌پسندی در دوران کودکی و در درون خانواده شکل می‌گیرد، لذا حمایت خانواده نقش مهمی در افزایش جامعه‌پسندی دارد. به این ترتیب می‌توان گفت جامعه‌پسندی که از زمان کودکی در درون خانواده شکل می‌گیرد، در دوران نوجوانی و جوانی تحت تاثیر همسالان قرار می‌گیرد. خودراهبری نیز به عنوان یک شاخص مثبت روان‌شناختی، فرد را آماده مشارکت در فعالیت‌های هدفمند می‌کند و چون افراد حس جهت مندی و هدفمندی در زندگی دارند، کمتر دچار رفتارهای تکانشی و ضعف ایگو می‌شوند، توانایی بالای افراد دارای صفت خودراهبری بالا در تنظیم، کنترل و انطباق رفتار خود در راستای اهداف و ارزش‌ها از عوامل حمایت‌کننده‌ای است که رفتار جامعه‌پسندی را بالا می‌برد. همچنان که شراکیک و کلونینجر (۲۰۱۲) خودراهبری را متشکل از پنج مؤلفه می‌دانند: مسئولیت‌پذیری، هدفمندی، کاردانی، پذیرش خود و خودانگیختگی. افراد دارای نمرات بالا در خودراهبری، خوکفا، مسئول، قابل اعتماد، معطوف به هدف، خودپذیرا و مبتکر هستند و به صورتی واقعی و درست با جهان و خود برخورد می‌کنند (شراکیک و کلونینجر، ۲۰۰۵).

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر مربوط به جامعه پژوهش است که در دانشجویان دانشگاه پیام نور مرکز رشت در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ انجام گرفت، لذا در تعمیم نتایج به گستره‌های زمانی و جغرافیایی دیگر بایستی جانب احتیاط رعایت گردد. محدودیت دیگر پژوهش حاضر، استفاده از پرسشنامه به عنوان تنها ابزار پژوهش بود. به دلیل آن که پژوهش از نوع همبستگی بین متغیرها است، لازم است استنتاج‌های علی با احتیاط انجام شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده این پژوهش در جوامعی به غیر از جامعه دانشجویان مورد بررسی قرار بگیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود که وجود تفاوت‌های احتمالی جنسیتی در پژوهش‌های آتی بررسی گردد.

منابع

- آقاییوسفی، علیرضا؛ مصطفائی، علی؛ زارع، حسین و ایمانی فر، حمیدرضا. (۱۳۹۴). رابطه‌ی رفتار جامعه‌پسندی و گرایش‌های مطلوب اجتماعی در زنان با پنج عامل شخصیتی کاستا و مک کری. فصلنامه علمی- پژوهشی زن و جامعه، ۶ (۲)، ۸۴-۶۷.
- حق شناس، حسن. (۱۳۹۳). روان‌شناسی شخصیت. چاپ سوم، شیراز: دانشگاه علوم پزشکی شیراز.

- رنجبر نوشری، فرزانه؛ ابوالقاسمی، عباس؛ برادران، مجید؛ اسدی مجره، سامره؛ مولایی، مهری. (زیر چاپ). اعتباریابی و رواسازی نسخه کوتاه پرسشنامه سرشت و منش (TCI-56) در دانشجویان. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*.
- سارافینو، ادوارد. (۲۰۰۲). *روان‌شناسی سلامت*. مترجمان الهه میرزایی و همکاران، ۱۳۹۸. تهران: رشد.
- سلیمی، عظیمه؛ جوکار، بهرام و نیک پور، روشنگر. (۱۳۸۸). ارتباطات اینترنتی در زندگی: بررسی نقش ادراک حمایت اجتماعی و احساس تنهایی در استفاده از اینترنت. *مطالعات روان‌شناختی*، ۵ (۳)، ۱۰۲-۸۱.
- صفاری‌نیا، مجید؛ آقابوسفی، علیرضا و ایمانی فر، حمیدرضا. (۱۳۹۵). پیش‌بینی‌کننده‌های شخصیتی و خلقی جامعه‌پسندی. *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۵ (۲)، ۲۷۱-۲۵۵.
- صفاری‌نیا، مجید و باجلان، فاطمه. (۱۳۹۰). *اعتباریابی و هنجارسازی پرسشنامه شخصیت جامعه‌پسند*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور.
- صیدی، ستار و صفاری‌نیا، مجید (۱۳۹۴). حمایت اجتماعی ادراک شده از خانواده، دوستان و معلمان و ابعاد مختلف شخصیت جامعه‌پسند. *پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*، ۵ (۱۷)، ۱۶-۱.
- Adan, A., Serra-Grabulosa, J.M., Caci, H., & Natale, V. (2009). A reduced Temperament and Character Inventory (TCI-56). Psychometric properties in a non-clinical sample. *Personality and Individual Differences*, 46(7), 687-692.
- Alemi, F., Stephane, R., Arendt, R., Liorent, S., Schaffer, D., & Nemes, S. (2002). The orientation of social support measures. *Addictive Behavior*, 876, 1-14.
- Attari, A., Ghanbary Hashemabady, B. A., Mashhadi, A. & Kareshki, H. (2018). Temperament and Prosocial Behavior: The Mediating Role of Prosocial Reasoning, Emotion Regulation, and Emotion Liability. *Journal of Practice in Clinical Psychology*, 6(4), 257-264.
- Barton, H., Thorpe, J. & Dufur, M. (2020). Social Capital and Prosocial Behavior among German Children. *Social Sciences*, 9(11), 1-15
- Berry, D.R., Cairo, A.H., Goodman, R.J., Quaglia, J.T., Green, J.D., & Brown, K.W. (2018). Mindfulness increases prosocial responses toward ostracized strangers through empathic concern. *Journal of Experimental Psychology: General*, 147(1), 93-112.
- Cloninger, C.R. (2004). *Feeling good: the science of well-being*. New York: Oxford University Press.
- Cloninger, C.R. (2013). What Makes People Healthy, Happy, And Fulfilled In The Face of Current World Challenges? *Mens Sana Monographs*, 11(1), 16-24.
- Cloninger, C.R., Svrakic, D.M., & Przybeck, T.R. (1993). A psychobiological model of temperament and character. *Archives of General Psychiatry*, 50(12), 975-990.

- Cloninger, C.R., & Zohar, A.H. (2011). Personality and the perception of health and happiness. *Journal of affective disorders*, 128(1-2), 24-32.
- Crescentini, C., Garzitto, M., Paschetto, A., Brambilla, P., Fabbro, F. (2018). Temperament and character effects on late adolescents' well-being and emotional-behavioural difficulties. *PeerJ*, 6, e4484.
- Dennis, C. (2003). Peer support within a health care context: A concept analysis. *International Journal of Nursing Studies*, 40, 321-332.
- Eagly, H. A. (2009). The his and hers of prosocial behavior: An examination of the social psychology of gender. *American Psychologist*, 64, 644-658.
- Eisenberg, N., Fabes, R.A., and Spinrad, T. (2006). Prosocial development. In *Handbook of Child Psychology, Vol.3, Social, Emotional, and Personality Development*, 6th Edn, Vol. ed. N. Eisenberg; Series eds W. Damon and R.M. Lerner (pp. 646–718). New York: Wiley.
- Eisenberg, N., VanSchyndel, S.K., & Spinrad, T.L. (2016). Prosocial motivation: inferences from an opaque body of work. *Child Development*, 87(6), 1668-1678.
- Fountoulakis, K.N., Rozsa, S., Siamouli, M., Moutou, K., Pantoula, E., & Cloninger, C.R. (2015). Standardization and normative data of the Greek version of the temperament and character inventory (TCI). *Annals of General Psychiatry*, 14(1), 28.
- Grabe, H. J., Spitzer, C. & Freyberger, H. J. (2001). Alexithymia and the temperament and character model of personality. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 70(5): 261-7.
- Guo, Y. (2017). The influence of social support on the prosocial behavior of college students: The mediating effect based on interpersonal trust. *English Language Teaching*, 10(12), 158-163.
- Howard, S., Creaven, A., Hughes, B.M., O'Leary, B.D., & James, J.E. (2017). Perceived social support predicts lower cardiovascular reactivity to stress in older adults. *Biological Psychology*, 125, 70-75.
- Hui, B.P.H., Ng, J.C.K., Berzagli, E., Cunningham-Amos, L.A., & Kogan, A. (2020). Rewards of kindness? A meta-analysis of the link between prosociality and well-being. *Psychological Bulletin*, 146(12), 1084-1116.
- Jaksic, N., Aukst-Margetic, B., Rózsa, S., Brajkovic, L., Jovanovic, N., Vuksan-Cusa, B. et al. (2015). Psychometric properties and factor structure of the Temperament and Character Inventory-Revised (TCI-R) in a Croatian psychiatric outpatient sample. *Comprehensive Psychiatry*, 57, 177-186.
- Kang, H.W., Park, M., & Wallace, J.P. (2018). The impact of perceived social support, loneliness, and physical activity on quality of life in South Korean older adults. *Journal of Sport and Health Science*, 7(2), 237-244.
- Khatoon, M., Karmakar, A. & Dogra, A.K. (2016). Association of temperament and character with psychopathology and prosocial behavior. *Indian Journal of Community Psychology*, 12(2), 272-286.

- Knafo-Noam, A., Uzefovsky, F., Israel, S., Davidov, M., & Zahn-Waxler, C. (2015). The prosocial personality and its facets: genetic and environmental architecture of mother-reported behavior of 7-year-old twins. *Frontiers in Psychology*, 6, 112, 1-9.
- Li, J., & Yao, M., & Liu H. (2020). From Social Support to Adolescents' Subjective Well-Being: the Mediating Role of Emotion Regulation and Prosocial Behavior and Gender Difference. *Child Indicators Research*, 1-17.
- Martínez-López, J.N.I., Medina-Mora, M.-E., Robles-García, R., Madrigal, E., Juárez, F., Tovilla-Zarate, C.A., et al. (2019). Psychopathic disorder subtypes based on temperament and character differences. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(23), 4761.
- McGinley, M. & Carlo, G. (2007). Two sides of the same coin? The relations between prosocial and physically aggressive behaviors. *Journal of Youth and Adolescence*, 36, 337-49.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2010). Does gratitude promote prosocial behavior? The moderating role of attachment security. In M. Mikulincer & P. R. Shaver (Eds.), *Prosocial motives, emotions, and behavior: The better angels of our nature* (p. 267-283). American Psychological Association.
- Moreira, P.A.S., Cloninger, C.R., Dinis, L., Sá, L., Oliveira, J.T., Dias, A., & Oliveira, J. (2015). Personality and well-being in adolescents. *Frontiers in Psychology*, 5, 1494.
- Nigg, J.T. (2006). Temperament and developmental psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 47(3-4), 395-422.
- Padilla-Walker, L.M., & Carlo, G. (2014). *Prosocial Development: A Multidimensional Approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Padilla-walker, L.M., Fraser, A.M., Black, B.B., & Bean, R.A. (2014). Associations between friendship, sympathy, and prosocial behavior toward friends. *Journal of Research on Adolescence*, 25(1), 28-35.
- Pelissolo, A., Lepine, J. P. (2000). Normative data and factor structure of the temperament and character inventory (TCI) in the Ferench version. *Psychiatric Research*, 94: 67-76.
- Schütz, E., Archer, T., & Garcia, D. (2013). Character profiles and adolescents' self-reported happiness. *Personality and Individual Differences*, 54(7), 841-844.
- Schwartz, S.H. (2010). Basic values: how they motivate and inhibit prosocial behavior. In *Prosocial Motives, Emotions, and Behavior*, eds P.R. Shaver and M. Mikulincer (pp. 221-241). Washington, DC: American Psychological Association Publications.
- Shapiro, S. L., Astin, J. A., Bishop, S. R. & Cordova, M. (2005). Mindfulness-Based Stress Reduction for health care professionals: Results from a randomized trial. *International Journal of Stress Management*, 12, 164-176.

- Spataro, P., Calabrò, M. & Longobardi, E. (2020). Prosocial behaviour mediates the relation between empathy and aggression in primary school children. *European Journal of Developmental Psychology*, 17(5), 727-745.
- Stefanatos, A.K. (2012). Temperamental predictors of prosocial and problem behaviors. M.A dissertation. University of Texas, Austin.
- Streit, C., Carlo, G., Killoren, S.E. (2020). Family support, respect, and empathy as correlates of U.S. Latino/Latina college students' prosocial behaviors toward different recipients. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(5), 1513-1533.
- Studart, P., Galvão-de Almeida, A., Bezerra-Filho, S., Caribé, A., Reis Afonso, N., Daltro, C., et al. (2016). Is history of suicidal behavior related to social support and quality of life in outpatients with bipolar I disorder? *Psychiatry Research*, 246, 796-802.
- Svrakic, D.M., & Cloninger, C.R. (2005). Personality disorders. In B.J. Sadock & V.A. Sadock (Eds.), *Comprehensive textbook of psychiatry*, II, 8th Ed. (pp. 2063–2104). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Svrakic, D.M., & Cloninger, C.R. (2010). Epigenetic perspective on behavior development, personality, and personality disorders. *Psychiatria Danubina*, 22(2), 153-166.
- Svrakic, D.M. & Cloninger, C. R. (2012). Pharmacotherapy and the Psychobiological Model of Personality: Implications for DSM-5. *Current Psychopharmacology*, 1, 122-136.
- Svrakic, D.M., & Cloninger, R.C. (2013). Psychobiological Model of Personality: Guidelines for Pharmacotherapy of Personality Disorder. *Current Psychopharmacology*, 2(2), 190-203.
- Thompson, K.L. & Gullone, E. (2015). Prosocial and Antisocial Behaviors in Adolescents: An Investigation into Associations with Attachment and Empathy. *A multidisciplinary journal of the interactions of people and animals*, 21(2), 123-137.
- Tur-Porcar, A. M., Doménech, A. & Mestre, V. (2018). Family linkages and social inclusion. Predictors of prosocial behavior in childhood. *Social and Organizational Psychology*, 34(2), 340-348.
- Uchino, B.N. (2009). Understanding the links between social support and physical health: A life-span perspective with emphasis on the separability of perceived and received support. *Perspectives on Psychological Science*, 4, 236-255.
- Unalan, D., Gocer, S., Basturk, M., Baydur, M., & Ozturk, M. (2015). Coincidence of low social support and high depressive score on quality of life in elderly. *European Geriatric Medicine*, 6(4), 319-324.
- Watson, P.J., Milliron, J.T., & Morris, R.J. (1995). Social desirability scales and theories of suicide: Correlations with alienation and self-consciousness. *Personality and Individual Differences*, 18(6), 701-711.
- Yagmurlu, B., & Sanson, A. (2009). Parenting and temperament as predictors of prosocial behaviour in Australian and Turkish Australian children. *Australian Journal of Psychology*, 61(2), 77-88.

- Zaninotto, L., Solmi, M., Toffanin, T., Veronese, N., Cloninger, C.R., & Correll, C.U. (2016). A meta-analysis of temperament and character dimensions in patients with mood disorders: Comparison to healthy controls and unaffected siblings. *Journal of Affective Disorders*, 194, 84-97.
- Zhang, W., Chen, M., Xie, Y., & Zhao, Z. (2018). Prosocial spending and subjective well-being: The recipient perspective. *Journal of Happiness Studies*, 19(8), 2267-2281.
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41.
- Zohar, A. H., Zwir, I., Wang, J., Cloninger, C. R. & Anokhin, A. P. (2019). The development of temperament and character during adolescence: the processes and phases of change. *Development and Psychopathology*, 31(2), 601-617.

